

[Hvidberg.]

Må jeg vende tilbage til forgangne tider. Dengang Job i Det gamle Testamente havde hørt på sine venners tale, der var præget af glat, problemløs optimisme, sagde han — hvis jeg må have lov til at citere Job —: Spiser man vel ferskt uden salt? Har man æggehvide nogen smag? Når jeg læser i fremsættelsestalen om den milde deling og de lunere og lettere kår for hele skolen, må jeg ærligt talt mindes Jobs ord, thi der vil komme dybe og bitre problemer end i skolen efter den her foreslåede ordning, og dem kan man ikke glatte ud ved at sige, at det er blevet lunere og lettere, og at det bare er en mild deling. Al den slags tale er efter min opfattelse æggehvide uden smag.

Så meget står i alt fald fast for mig, at denne deling eller ikke-deling, denne latente form for udelt skole, vil være mere ubarmhjertig, ikke måske så meget mod de bogligt begavede, de klarer sig måske nok endda, selv om de kommer senere på universitetet og ikke kan så meget, når de kommer der, de klarer sig imidlertid nok, men mod dem med andre begavelsesformer eller med mindre begavelsesgrad. Og så glad jeg også nok vide, hvordan undervisningen skal lægges an i 6. og 7. klasse i de særlige fag og i 1. og 2. realklasse. I 6. og 7. klasse er der i virkeligheden fire forskellige slags elever samlet, nemlig dem, der skal ud af 7. klasse, og dem, der skal op i realklassen for at gå ud efter 2. realklasse — der må i øvrigt også skabes en afgrænsning efter 2. realklasse, for der bliver ikke så få. Så er der dem, der skal tage realeksamen, og endelig de elever, der skal over i gymnasiet. Der sidder man altså i sådan en klasse med i alt fald nogle fag sættes og ærligt talt, der er nogle af eleverne, der har vanskeligt ved overhovedet at læse en grundbog i naturlære, eller hvad det nu er. Det skal man klare, og de skal alle sammen have adgang til at kunne indgå i realskolen — du store halvfems!

Med hensyn til, hvordan delingen skal foregå, skal den i henhold til lovforslagets § 14, stk. 2 og 3, ske efter skolens skøn og forældrenes ønske. Dette vil i adskillige tilfælde blive en kilde til gnidninger. Stort set vil det blive det i alle de tilfælde, hvor der nu er utilfredshed med optagelses-

prøven, men herefter har man ulykkeligvis ingen egentlig optagelsesprøves objektivitet at holde sig til.

Lovforslaget er i virkeligheden et forsøg på at løse det berømte problem med cirkulens kvadratur. Anvisningen på, at skolen kan støtte sig til nogle af de skriftlige prøver i dansk og regning, der indgår i skolearbejdet i det 5. skoleår, kan meget let føre til et så stort antal prøver i det 5. skoleår, at undervisningen bliver hæmmet derigennem, så vi netop får det pres fra oven, som den højtærede minister så gerne ville til livs.

Man kunne måske indvende mod hele den argumentation, jeg her har fremført, at den egentlig rammer den 3-årige overbygning på landsbyskolen. Dertil er at svare, at der er et nødvendigt hensyn at tage til de tyndt befolkede egne. Om man nu ved den kgl. anordning af 19. januar 1956 har ramt det helt rigtige, kan man først afgøre, efter at anordningen har fungeret i nogen tid. Det eneste, der med bestemthed kan antages at stå fast allerede nu, er det bygningsmæssige: 3 klasseværelser og et særlokale til naturfag. Hensynet til disse egne kræver imidlertid ikke en hastelov som tidligere bemærket. Ønskeligheden af at indhøste erfaringer om det undervisningsmæssige taler for, at man ikke forhaster sig. Bl. a. vil det være ønskeligt, at de 3-årige kursus bliver helt rigtigt placeret ud over landet, og det vil være nødvendigt at lade årene vise, om ikke landsbyskolens lavere klassekvotient tillader eller i virkeligheden direkte anbefaler en ordning for de tyndt befolkede egne, der principielt afviger fra ordningen i det øvrige land.

Jeg skal dernæst gøre et par bemærkninger om gymnasieskolelovsforslaget.

Jeg er meget i tvivl om det rigtige i, at der her foreslås to love for henholdsvis folkeskolen og gymnasieskolen. Konsekvensen deraf kunne jo blive, at der bliver to for vidt forskellige eksamensskoler, men det skal jeg ikke komme nærmere ind på. Det er givet, at gymnasiet vil blive betydelig svækket. Mens det nu som underbygning har en 4-årig eksamensmellemskole og derpå 3 gymnasieklasser, altså i alt 7 år, får vi efter disse forslag 2 realklasser, formodentlig også 2 svækkede realklasser,